

Geachte mevrouw van der Wal – Zeggelink,

Op 14 april jl. bracht u een nieuwsbericht uit waarin u aangaf voornemens te zijn de jacht op het haas niet te openen in de provincies Utrecht, Limburg en Groningen en landelijk de jacht niet te openen op het konijn.

Met verbazing heb ik van uw bericht kennisgenomen, te meer omdat enige vorm van wetenschappelijke onderbouwing ontbreekt, er zeker sprake is van vooringenomen standpunten, eenzijdigheid en het niet volledig gebruiken van voor handen zijnde telgegevens.

Het haas en het konijn sinds 2020 op de rode lijst geplaatst door de Zoogdiervereniging. Deze vereniging stelt zichzelf ten doel: (citaat website)” Geleidelijk heeft de zoogdiervereniging zich ontwikkelt tot een professionele organisatie die mensen bijeenbrengt die actief kennis verzamelen, ontwikkelen en uitdragen, met als doel de actieve bescherming van zoogdieren en hun leefgebieden, zowel nationaal als internationaal.”

Tevens op de website van de genoemde organisatie geeft zij aan:

(Citaat website) “De Zoogdiervereniging zet zich in voor de studie en de bescherming van alle in het wild levende zoogdieren en hun leefgebieden”

Het lijkt mij meer dan duidelijk dat het doel van de Zoogdiervereniging is, het beschermen van alle in Nederland aanwezige zoogdiersoorten. Beheer of jacht vallen niet onder het beschermen van. De genoemde vereniging neemt dus naar mijn mening een vooringenomen standpunt in welke zij met beperkte (lees niet complete) datasets tracht te onderbouwen.

Daarin schuwt deze vereniging niet het sentiment en de emotie op te zoeken in samenspraak met de Dierenbescherming, waarvan de doelstelling meer dan duidelijk is.

Daarnaast valt er op de kennis en kunde van de genoemde vereniging het nodige aan te merken.

Zo vallen naar mening van de vereniging: de egel, vos, ree, bunzing, hermelijn en wezel onder de dag actieve zoogdieren. (Telganger okt. 2018) De vereniging beschrijft op haar website een groot aantal zoogdieren. Voor de vos, de egel en bunzing geeft de vereniging in die beschrijving duidelijk aan dat dit nacht actieve dieren zijn. Bijzonder dat voor deze dieren dan NEM dag actieve zoogdieren kunnen worden opgesteld. Maar ook de dag activiteit van het

haas en het ree zijn heden ten dage minimaal. Door toenemende recreatiedruk en onrust in het buitengebied hebben deze diersoorten hun activiteiten hoofdzakelijk naar de schemer en nacht verplaatst.

De minister heeft Wageningen Environmental Research (WEnR) gevraagd onderzoek te doen naar de staat van instandhouding (SvI) van het haas en konijn.

Echter WEnR heeft een nog in ontwikkeling zijnde methode gebruikt welke van toepassing is op de soorten genoemd in de Europese Habitatrichtlijnen. Het haas en het konijn vallen niet onder de Europese Habitatrichtlijnen maar onder de Wet Natuurbescherming (Bijlage A)

De bepaling van de SvI van soorten genoemd in de Europese Habitatrichtlijnen kan bepaald worden door middel van de door de WEnR gebruikte methode. Echter de bepaling van de SvI van de op bijlage A gepubliceerde soorten van de Wet Natuurbescherming vallen niet onder de Habitatrichtlijnen en zouden dan ook niet kwantitatief bepaald mogen worden met een voor de Habitatrichtlijnen speciaal ontworpen methode. De WEnR heeft dit wel gedaan zonder verdere onderbouwing.

Daarnaast heeft de WEnR alleen de gegevens gebruikt van het meetprogramma NEM dag actieve dieren.

Deze tellingen zijn gedaan door het meetprogramma Broedvogelmonitoring en het Meetprogramma Urban Soorten van SOVON. Dit zijn tellingen bedoeld voor het tellen van vogels, overige dieren zijn een “bijvangst” en zijn op niet regelmatige basis en niet door elke telploeg ingevoerd.

Dus mensen die vogels tellen, hebben hazen geteld en deze waarnemingen laten verwerken in een meetprogramma. Daarbij zijn de telinstructies in het invoeren daarvan gedaan door de Zoogdiervereniging en SOVON.

De minister gaat er daarbij aan voorbij dat het haas en in mindere mate het konijn geen dag actieve dieren meer zijn, maar dieren die zich met name laten “zien” in de schemer en nacht. De schemer en nacht zijn tot op heden niet meegenomen in de tellingen.

Telgegevens aangeleverd door FBE's verspreid over heel Nederland zijn niet meegenomen in het onderzoek, omdat de (ruwe) gegevens niet openbaar zijn voor andere organisaties anders dan FBE en WBE omdat er privacy risico's en mogelijk misbruik van de verstrekte gegevens kan plaatsvinden. (Koomen 2018)

Dhr. F. Koomen suggereert dan ook dat de NEM-meetnetten voldoende betrouwbare landelijke trendinformatie produceren. Wat haaks staat op de beschrijving van

Dhr. Bastmeijer (Onderzoek naar de betekenis van de gunstige staat van instandhouding.....2018) Daarin wordt aangegeven dat het uitwerken van gunstige referentiewaarden soort- specifiek is en veel ecologisch onderzoek vraagt en bij het ontbreken daarvan op basis van expert judgement moet plaatsvinden.

Koomen geeft aan dat de aangeleverde gegevens vanuit de FBE/ WBE niet volledig gevalideerd zijn, maar ook de telgegevens ingevoerd in opdracht van SOVON en de Zoogdiervereniging zijn door personen ingevoerd en dus mogelijk gevoelig voor misbruik.

Dat de minister probeert onafhankelijk onderzoek te gebruiken voor haar besluitvorming is natuurlijk een goed streven. Echter de aangeleverde datasets zijn eenzijdig en zeker niet zo volledig mogelijk gemaakt. (aangeleverd door SOVON en de Zoogdiervereniging) Daarbij heeft de WEnR gebruik gemaakt van een bepaling van de SvI welke alleen gebruik wordt voor de op de Habitatrichtlijnen geplaatste soorten zonder uitleg of onderbouwing van deze genomen beslissing.

Het lijkt er dan ook op dat in deze zeer summier en dunne “wetenschappelijke” studie de nodige onvolledigheden zitten.

Daarnaast geeft de minister in het genoemde nieuwsbericht aan dat het haas en het konijn in aantallen achteruitgaan door habitatverlies, afgenomen kwaliteit van leefgebied en het effect van predatoren.

Echter in het staafdiagram van de Telganger (november 2021 Zoogdiervereniging) wordt duidelijk weergegeven dat de stand van het haas in stedelijk gebied blauw (stabiel) gekleurd is en in de natura 2000 gebieden (waar jacht en beheer amper plaats vinden) een gele (matige afname) laten zien. Dit lijkt me in strijd met de door de minister uitgebrachte bewering het genoemde nieuwsbericht.

Mocht de minister willen vasthouden aan het rapport van de WEnR, dan is de overheid resultaat verplicht (lees verantwoordelijk) voor het verzorgen van een goede staat van instandhouding. (Bastmeijer 2018) Dan zou de minister conform het door haar uitgebrachte nieuwsbericht er voor moeten zorgen dat o.a.. de mate van predatie vermindert moet worden. Wetende dat predatie op (jonge) hazen door: vos, zwarte kraai, ekster, bunzing, steenmarter, verwilderde kat, reiger, ooievaar, havik en buizerd plaatsvinden zou van beheer van de genoemde soorten dus spraken moeten zijn.

Het voornemen van de minister de jacht op het konijn landelijk niet te openen en dat van het haas in 3 provincies gesloten te houden op basis van deze eenzijdige “wetenschappelijk” onderzoeken is dan ook wel erg kort door de bocht.

Het zou vollediger zijn een algeheel geaccepteerd telprotocol samen te stellen met alle belanghebbende in deze materie: Zoogdiervereniging, KNJV, NOJG, Terrein Beherende Organisaties, etc. Op die manier kan een breed gedragen basis ontstaan waarop, na het bijhouden van minimaal 5 tot 10 jaar een conclusie getrokken kan worden over de stand van het haas en konijn in Nederland.

Daarnaast zouden jagers en beheerders de mogelijkheid geboden worden om predatoren te kunnen bestrijden om o.a. de overlevingskansen van (jonge) hazen aanzienlijk te vergoten.

Wanneer de minister gevolg geeft aan haar eigen nieuwsbericht en blijft het feit dat jacht en beheer geen afbreuk doet aan de populatie grote van het haas en het konijn, zal zij de jacht gewoon door moeten laten gaan. Daarnaast kunnen akkerbouwers en grondeigenaren geholpen worden om actief de fauna te ontzien tijdens het maaien van gras en/ of het oogsten.

Daarnaast zal de minister ruimer baan moeten geven voor beheren van verschillende predatoren.

Om alle partijen op een lijn te krijgen is het verstandig dat alle belanghebbende een gezamenlijke telmethodiek gaan toepassen. Zodat in de toekomst de gegevens landelijk gebruikt kunnen worden.